

Namaz

2011-01-19

Namaz sözkonusu olduğunda kendime şaşıyorum; çünkü iman vs. gibi konularda çok da fazla, nasıl derler, *sıkı* olmadığım, itikat mezheplerinin tartıştığı konuları bile artık pek ciddiye almadığım için (*Kur'an mahluk mudur, değil midir* misal, çağımızda gerçekten garip sualler bunlar), namaz kılmayı bırakmaktan bu kadar *korkmamı* mantiken açıklayacak bir şey yok.

Birileriyle tartışsak falan, ellerindeki *imanmetre* 'lerle imanımı ölçseler, belki İslam'ın dışında bile addedebilirler, durumumu bazen o kadar vahim görüyorum ve yine de namazla olan münasebetim İslam'la veya müslümanlarla olan münasebetimden tamamen farklı bir mecrada seyrediyor.

Çocukluktan itibaren de kılıyor değilim, *bırakılamayan bir çocukluk alışkanlığı* değil, 30 defa başlayıp, 30 defa bırakmışım ama en son 2005'in şubatında başlamışım, o zamandan beri de, çoğu günler eksik gedik de olsa kılıyorum. Bu arada başka şeyler de denedim, Vipassana'ydı, QiGong'du, Zazen'di falan, yok, namaz bunların hepsinden farklı bir şey; ya benim genetiğim uymuyor onlara, ya da başka bir şey var.

Konuyu çok fazla *Allah'ın huzurunda olmak* diye de düşünmedim, kişi zaten her zaman Allah'ın huzurunda olmalı, namazda özellikle Allah'ın huzurunda olmak diye düşününce, birazcık *teşhis* (kişileştirme) yapılmış gibi oluyor, tahayyülümün perdesinde, güya ötelerin ötesinde namaz kılıyor oluyorum, yani *ben gitmişim* Allah'ın huzuruna oluyor ama aslında olan Allah'ın senin bulunduğun yere *gelmesi*, giden sen değilsin, *gelen*, daha doğrusu *geldiğini farkettiren* o, bunun farkındaysam namaz güzel bir namaz oluyor, yoksa kafamın için *Allah'ın huzurunun hayali* ki uzaylı muzaylı bir şeylerle doluyor.

Fatiha, evet, namazın özü. Aklım başka yere kaymadan, ne dediğimi bilerek onu okuduğumdaki namazla, yiyeceğim yemeği, göreceğim işi düşünerek kıldığım namaz arasında dağlar kadar fark var. “Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz” derken eğer ne dediğimin farkındaysam, o an için kendimi bilmişim gibi hissediyorum.

Yetişemediğim namazlar çok oluyor, beş vaktin beşini de vaktinde kılmak, bizimki gibi *geridekilere* pek nasip olabilecek bir şey değil herhalde. Eğer kaçıracağımı biliyorsa, en azından otuz saniyelik bir Fatiha arası veriyorum, karşın-

daki laklak yaparken bile mümkün bu, (bi de benim gibi *kendi kendine konuşması normal görülen* bir adam olunca, pek sorun olmuyor), kaçırdığım namazı aynı gün içinde kaza edebilirsem, ediyorum, yoksa Allah affetsin.

Kaza namazları konusunda Hz Peygamber'in sünnetinin ne olduğu aslında pek vazıh değil, uyuma ve unutma durumunda kaza ediliyor, bu açık ama keyfen veya tembellikten kaçan namazın kazası olur mu, orası biraz muğlak. (Açık konuşalım, aslında *namaz kılmayan müslüman* diye bir kategori yok, *köşeli çember* gibi bir şey bu.) Fıkıh hükümlerinde hemen her şey gibi insanların *dünyevi ceza* ile de olsa bir şeyleri yapması gözetilmiş; keyfen namaz kılmayan adama *geçmiş olsun* dersin adam daha hiç kılmaz, diye düşünmüşler; ancak bu zamanımızda tersine işliyor, insanlar biriken namaz borçlarını düşündükçe namaz kılmaktan daha da uzaklaşıyor. (En azından benim öyleydi.)

Bunun yerine insanlara uygun olduğu bir vakit günde iki rekatla başlamalarını salık veriyordum. Daha doğrusu kendilerini yormayacak kadar. O namazın başında, sonunda, içinde herhangi bir yerde de, namazlarını hakkıyla kılabilmek imkanı verilmesi için dua etmesini söylüyordum. Kişi (bencileyin) tembel olabilir, işi uygun olmayabilir, namaz kılabilceği bir iş yerinde çalışmıyor olabilir, insanlara bunu sezdirmek istemiyor olabilir, namaz kılmasına engel birçok sebebi olabilir ama günde iki rekat, onu da yapamıyorsa bir Fatihalık vakit ayırıp, namazıyla kendisi arasında engel olanları kaldırması için dua edebilir. Tembelliğimin azdığı zamanlarda namazda devamlı olabilmek için dua ediyorum; insan nefsiyle mücadele edemiyorsa, onun için de yardım isteyeceği yer bellidir.

Bir de bu dua konusu var. Aslında namazın tamamı bir dua, Fatiha'nın ikinci yarısı da dua, oturunca okunanlar da dua... Buna mukabil Hanefi mezhebi, vakit namazlarında secde, rükuda dua edilmesini yasaklamış, velakin Hz. Peygamber'in "kulun rabbine en yakın olduğu yer secdedir" şeklindeki hadisi ve secde dua edilmesini salık vermesi de malum, ve yine aslında secde ve rükuda ne okunacağı, ne söyleneceği hadis ve ayetle belirlenmiş değil, "subhane rabbiyel a'la" misalen fıkıhçılar tarafından A'la suresinin ilk ayetine, "Yüce Rabbinin ismini tesbih et" ayetine nisbet ediliyor velakin orada da "bunu secde yap" diye bir hüküm yok. Elbette bu insanlar konuya benden daha vakıflar, ömürlerini vermişler, yine de dinin temelindeki *tecrübi* tarafı da kimsenin sözüyle inkar etmek mümkün değil.

O sebepten secde ve rükuda "Namaz Hocası" kitaplarında yazılardan farklı şeyler okuyorum. Askerdeyken son doksandokuz güne "Subhane Rabbiyer-Rahman"la başlamış, "Subhane Rabbiyes-Sabur"la bitirmiştım, Esma-i Hüsnâ kitabım vardı, her gün birini okuyup, ertesi günkü namazlarda onunla tesbih ediyordum. Bunun yanında her zaman duaları secde yapmak gibi bir yol izliyorum. Namazın arkasından elini açıp dua etmektense, namazın içinde, secde dua etmek bana daha güzel geliyor.

Bir de, böyle edilmiş dualarla ben askerdeyken en rahat namaz kılınabilecek bir yere alındım, bugünkünden daha düzenliydi namazlarım, sonra olmayacak başka bir şey istedim, o da oldu, sonra başka biri daha... Hasılı benim çok

duası kabul olan bir adam olmamdan değil, Allah'ın rahmetinden kaynaklanan işler, yoksa ona hakkıyla döndüğünde bir şey elde edememiş kimse var mıdır, zannetmiyorum.

Burada yazdıklarım elbette iki taraftan, birincisi Kur'an'a *bir Arab'ın yazdığı yalan yanlış kitap* diyenlerce, ikincisi de beni dini konularda fazla cesur bulanlarca eleştirilebilir.

Birinciler için diyeceğim aslında namazdan fayda sağlamak için pek de iman etmek gerekmediğidir. Alnınız secdeye gelince dünyayı başka algıyorsunuz, belki de hayatınızın kaybolan anlamını bulursunuz. O sebepten çok da gerilmeye gerek yok bu konuda. Neticede evet ben de *inkar edebiyatı* okurken eğleniyorum ama namazdan vazgeçmek aklıma gelmiyor. Hissim biraz Marx'ın Manifesto'sunu okuyan Kapitalist gibi oluyor, *iyi yazıyorsunuz, hoş yazıyorsunuz da, namazdan haberiniz yok.*

İkinciler için, ki muhtemelen “sen kim oluyorsun ki” ile başlayan cümleler kafalarında hazır, söyleyeceğim pek fazla bir şey yok. Ben kimse değilim, sadece yeryüzünde münasebetini en çok Allah'la artırmaya çabalayan biriyim; bu sebepten ellerinizdeki *imanmetreleri* üzerime doğrultup, beni kafir, müşrik veya zındıklıkla itham ederseniz de sadece gülerim... Herhalde haklısınızdır.